

Sancti Gregorii Papæ Primi Cognomento Magni Opera

In Tres Tomos Distributa. Ex quamplurimis MSS. Codicibus emendata ;
Additæ Sunt Quædam Notæ in Dialogos & Epistolas ejusdem S. Gregorii

Gregor <I., Papst>

Lutetia Parisiorum, 1675

Homilia XXV. Habita ad populum in basilica sancti Ioannis, quæ appellatur
Constantiniana, Feria quinta Paschæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74915](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74915)

comedisse. Non enim vacat à mysterio, quod iteratur in facto. In hac etenim lectione panem & assum piscem: in illa verò quæ hesterno die lecta est, cum asso pisce etiam favum mellis comedit. Quid autem signare piscem assum credimus, nisi ipsum mediatorem Dei & hominum passum? Ipse enim latere dignatus in aquis generis humani, capi voluit laqueo mortis nostræ, & quasi tribulatione affatus est tempore passionis suæ. Sed qui piscis assus fieri dignatus est in passione, favus mellis nobis extitit in resurrectione. Et qui in pisce asso figurari voluit tribulatione passionis suæ, in favo mellis utramque naturam exprimere voluit personæ suæ. Favus quippe mel in cera est: mel verò in cera, est divinitas in humanitate. Quod ab hac quoque lectione non discrepat: nam piscem comedit & panem. Qui enim assari ut piscis potuit ex humanitate, pane nos reficit ex divinitate, qui ait: *Ego sum panis vivus qui de celo descendi*. Assum ergo piscem comedit & panem, ut ipso suo cibo nobis ostenderet, quia & passionem ex nostra humanitate pertulit, & refectioem nostram ex sua divinitate procuravit. Quod si vigilanter inspicimus, nobis quoque qualiter ad imitandum congruat videmus. Sic enim sua Redemptor indicat, ut imitationis viam nobis sequentibus sternat. Ecce in cibo suo Dominus noster pisci asso conjungere favum voluit: quia videlicet illos in suo corpore ad æternam quietem suscipit, qui cum hic tribulationes pro Domino sentiunt, ab amore internæ dulcedinis non recedunt. Cum asso pisce favus sumitur; quia qui hic afflictionem pro veritate suscipiunt, illic dulcedine vera satiantur. Notandum quoque, quòd ultimum convivium Dominus cum septem discipulis habuisse describitur: Petrus namque & Thomas, Nathanaël, filij Zebedæi, & alij ex discipulis ejus duo, in eo fuisse memorantur. Cur cum septem discipulis ultimum convivium celebrat, nisi quòd eos tantummodo qui septiformi gratia sancti Spiritus pleni sunt, futuros secum in æterna refectioe denunciat? Septem quoque diebus omne hoc tempus evoluitur: & sepe septenario numero perfectio designatur. Illi ergo ultimo convivio de præsentia veritatis epulantur, qui nunc perfectionis studio terrena transcendunt; quos mundi hujus amor non ligat: quibus etsi utcumque per tentamenta obstitit, cæpta tamen eorum desideria non retundit. De hoc extremo convivio aliàs per Joannem dicitur: *Beati qui ad cœnam nuptiarum Agni vocati sunt*. Idcirco enim non ad prandium, sed ad cœnam vocatos narrat, quia nimirum in fine dici convivium cœna est. Qui ergo finito præsentis vitæ tempore ad refectioem supernæ contemplationis veniunt, non ad Agni prandium, sed ad cœnam vocantur. Quæ videlicet cœna hoc ultimo convivio exprimitur, cui septem discipuli adesse memorantur: quia illos, ut diximus, tunc interna refectio reparat, qui pleni nunc septiformi gratia in amore Spiritus anhelant. Hæc ergo vobiscum fratres agite, hujus spiritus repleti præsentia desiderate. Quid vos sequi in futurum possit, ex præsentia perpendite. Pensate si hoc spiritu pleni estis, nostis si ad illud convivium pervenire valeatis. Quisquis namque ille est quem nunc spiritus iste non reparat, profectò ab illa æterni convivij refectioe jejunit. Mementote quid de eodem spiritu Paulus dicat: *Si quis spiritum Christi non habet, hic non est ejus*. Quasi quidam titulus divinæ possessionis est iste spiritus amoris. Nunquid nam spiritum Christi habet is, cujus mentem odia dissipant, elatio inflat, ira usque ad divisionem mentis exasperat, avaritia cruciat, luxuria enervat? Pensate quis sit spiritus Christi. Profectò ille, qui facit amicos & inimicos diligere, terrena despici, pro cælestibus æstuari, carnem propter vitia contemni, mentem à concupiscentiis frænari. Si ergo vultis

Greg. 15.
Moral. c. 9.
Joan. 6. c

Apo. 19. b

* ad æternam
refectioem

Rom. 8. b

A cognoscere * possessiones Dei, personam perpendite possessionis vestri. Ecce enim quod diximus, voce veridica Paulus clamat: *Si quis spiritum Christi non habet, hic non est ejus*. Ac si aperte dicat: Qui nunc Deo inhabitante non regitur, de divinæ claritatis specie postmodum non letatur. Sed nos tamen, qui ad hæc quæ dicta sunt infirmamur, necdum culmen perfectionis attingimus, in via Dei quotidie sancti desiderij gressus ponamus. Consolatur nos veritas, quæ per Psalmistam dicit: *Imperfectum meum viderunt oculi tui, & in libro tuo omnes scribentur*. Non omnino erit nobis noxia nostra imperfectio, si in Dei itinere constituti, & ad transacta non respicimus, & ad ea quæ restant, transire festinamus. Nam qui imperfectorum desideria dignanter inflammat, hæc quandoque ad perfectionem roborat: per Dominum nostrum Jesum Christum, qui cum eo vivit & regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum, Amen.

Lectione sancti Evangelij secundum Joannem.

In illo tempore: Maria stabat ad monumentum foris plorans. Dum ergo fletet, inclinavit se, & prospexit in monumentum: & vidit duos Angelos in albis, sedentes, unum ad caput, & unum ad pedes, ubi positum fuerat corpus Jesu. Dicunt ei illi: Mulier, quid ploras? Dicit eis, Quia tulerunt Dominum meum, & nescio ubi posuerunt eum. Hæc cum dixisset, conversa est retrorsum, & vidit Jesum stantem: & non sciebat quia Jesus est. Dicit ei Jesus: Mulier, quid ploras? Quem quæris? Illa existimans quia hortulanus esset, dicit ei: Domine, si tu sustulisti eum, dicit mihi ubi posuisti eum: & ego eum tollam. Dicit ei Jesus: Maria. Conversa illa, dicit ei: Rabboni, quod dicitur magister. Dicit ei Jesus: Noli me tangere: nondum enim ascendi ad Patrem meum. Vade autem ad fratres meos, & dic eis: Ascendo ad Patrem meum, & Patrem vestrum: Deum meum, & Deum vestrum. Venit Maria Magdalene annuncians discipulis, quia vidi Dominum, & hæc dixit mihi.

HOMILIA XXV.

Habita ad populum in basilica sancti Joannis, quæ appellatur Constantiniana, Feria quinta Pasche.

Maria Magdalene, quæ fuerat in civitate peccatrix, amando veritatem, lavit lacrymis maculas criminis: & vox veritatis impletur, qua dicitur: *Dimissa sunt ei peccata multa, quoniam dilexit multum*. Quæ enim prius frigida peccando remanserat, postmodum amando fortiter ardebat. Nam postquam venit ad monumentum, ibique corpus Dominicum non invenit, sublatum credidit, atque discipulis nunciavit. Qui venientes viderunt, atque ita esse ut mulier dixerat, crediderunt. Et de eis protinus scriptum est: *Abierunt ergo discipuli ad semetipsos*. Ac deinde subiungitur: *Maria autem stabat ad monumentum foris plorans*.] Quia in re pensandum est, hujus mulieris mentem quanta vis amoris accenderat,

* ad his per
lectionis

17. d.

B

Cap. 23. e

C

D

E

Luce. 7. g

Joan. 20. b

quæ à monumento Domini, etiam discipulis recedentibus, non recedebat. Exquirebat quem non invenerat, flebat inquirendo, & amoris sui igne succensa, ejus, quem ablatum credidit, ardebat desiderio. Unde contigit, ut eum sola tunc videret, quæ remansit ut quæreret: quia nimirum virtus boni operis, perseverantia est: & voce Veritatis dicitur:

Matth. 10.
C. 24.
Levit. 3. d

Gen. 37. a

Qui autem perseveraverit usque in finem, hic salvus erit. Et præcepto legis cauda hostiæ in sacrificio jubetur offerri. In cauda quippe finis est corporis: & ille bene immolat, qui sacrificium boni operis usque ad finem debite perducit actionis. Hinc Joseph inter reliquos fratres talarem tunicam habuisse describitur. Tunica quippe usque ad talum, est opus bonum usque ad consummationem. Sed Maria cum fleret, inclinavit se, & prospexit in monumentum.

Certe jam monumentum vacuum viderat, jam sublatum Dominum nunciaverat: quid est quoddam iterum inclinatur, iterum videre desiderat? Sed amanti semel apertis non sufficit: quia vis amoris intentionem multiplicat inquisitionis. Quæsit ergo prius, & minime invenit: perseveravit ut quæreret, unde & contigit ut inveniret: actumque est ut desideria dilata crescerent, & crescentia caperent quod invenissent. Hinc est enim quoddam de eodem

Cant. 3. a

ponso Ecclesia in Canticis canticorum dicit: *In lectulo meo per noctes quæsi quem diligit anima mea: quæsi illum, & non inveni.* Surgam, & circumbo civitatem, per vicos & plateas quæram quem diligit anima mea. Quæ defectum quoque inventionis ingeminat, dicens: *Quæsi illum, & non inveni.* Sed quia diu inventio se non clongat, si inquisitio non desistat, adjungit: *Inveni quem diligit anima mea.* Dilectum namque in lectulo quærimus, quando in præsentis vite aliquantula requie Redemptoris nostri desiderio suspiramus. Per noctem quærimus; quia etsi jam in illo mens vigilat, tamen adhuc oculus caligat. Sed qui dilectum suum non invenit, restat ut surgat, & civitatem circumeat, id est, sanctam electorum Ecclesiam mente & inquisitione percurrat: per vicos eum & plateas quærat, id est, per angusta & lata gradientes aspiciat, ut si qua in eis valeat invenire ejus vestigia exquirat: quia sunt nonnulli etiam vite sæcularis, qui imitantur aliquid habeant de actione virtutis. Querentes autem nos vigiles inveniunt, qui custodiunt civitatem: quia sancti patres, qui Ecclesiæ statum custodiunt, bonis nostris studiis occurrunt, ut suo vel verbo, vel scripto nos doceant. Quos cum paululum pertransimus, invenimus quem diligimus: quia Redemptor noster etsi humilitate homo inter homines, divinitate tamen super homines fuit. Cum ergo transeuntur vigiles, dilectus invenitur: quia cum Prophetas & Apostolos infra ipsum esse conspiciamus, illum qui naturam Deum est, esse supra homines consideramus. Prius ergo non inveniendus quæritur, ut post inventus strictius teneatur. Sancta enim desideria, ut prædiximus, dilatione crescunt. Si autem dilatione deficiunt, desideria non fuerunt. Hoc amore arsit, quisquis ad veritatem pertingere potuit. Hinc namque

Ibid.

Ibid.

David ait: *Sitivit anima mea ad Deum vivum, quando veniam & apparebo ante faciem Dei?* Hinc nos admonet, dicens: *Querite faciem ejus semper.* Hinc Propheta ait: *Anima mea desideravit te in nocte, sed & spiritui meo in præcordiis meis de mane vigilabo ad te.* Hinc iterum Ecclesia in Canticis canticorum dicit: *Vulnerata charitate ego sum.* Justum quippe est, ut ex visione medici pertingat ad salutem, quæ per actum ejus desiderij vulnus amoris portat in pectore. Hinc rursus ait: *Anima mea liquefacta est, ut dilectus locutus est.* Mens namque hominis, conditoris sui speciem non quærentis, ma-

Pf. 41. a

Pf. 104.

Isai. 26. b

Cant. 4. c

Cant. 5. b

lè dura est, quia in semetipsa remanet frigida. At si ardere jam ex desiderio coeperit ad sequendum quem diligit, liquefacta per ignem amoris currit. Fit desiderio anxia, vilescunt in sæculo cuncta quæ placebant, nihil est quod extra conditorem libeat, & quæ prius delectabant animum, fiunt postmodum vehementer onerosa. Nihil ejus mæstitiam consolatur, quousque adhuc qui desideratur non aspicitur. Mæret mens, lux ipsa fastidio est: talique igne in mente decoquitur rubigo culpæ, & succensus animus quasi auri more, quia per usum speciem perdidit, per incendium clarescit. Ita itaque quæ sic amat, quæ se ad monumentum quod perspexerat, iterum inclinatur; videamus quo fructu vis amoris in ea ingeminat opus inquisitionis. Sequitur: *[Vidit duos Angelos in albis, sedentes, unum ad caput, & unum ad pedes, ubi posuim fuerat corpus Jesu.]* Quid est quoddam in loco Dominici corporis duo Angeli videntur, unus ad caput, atque alius ad pedes sedens; nisi quia Latinâ linguâ angelus nuncius dicitur: & ille ex passione sua nunciandus erat, qui & Deus est ante sæcula, & homo in fine sæculorum? Quasi ad caput sedet Angelus, cum per Apostolum Joannem prædicatur, *Quia in principio erat Verbum, & Verbum erat apud Deum, & Deus erat Verbum.* Et quasi ad pedes sedet Angelus, cum dicit: *Verbum caro factum est, & habitavit in nobis.* Possimus etiam per duos Angelos duo testamenta cognoscere, unum prius, & aliud sequens. Qui videlicet Angeli per locum Dominici corporis libimet sunt conjuncti: quia nimirum utraque testamenta, dum pari sensu incarnatum & mortuum, ac resurrexisset Dominum nunciant, quasi testamentum prius ad caput, & testamentum posterius ad pedes sedet. Unde & duo Cherubim quæ propitiatorium tegunt, sese invicem aspiciunt versis vultibus in propitiatorium. Cherubim quippe plenitudo scientiæ dicitur. Et quid per duo Cherubim, nisi utraque testamenta signantur? Quid verò per propitiatorium, nisi incarnatus Dominus figuratur? De quo Joannes ait: *Ipsa est enim*

propitiatio pro peccatis nostris. Et dum Testamentum vetus hoc faciendum denunciat, quod Testamentum novum de Domino factum clamat, quasi utraque Cherubim se invicem aspiciunt, dum vultus in propitiatorium vertunt: quia dum inter se positum incarnatum Dominum vident, à suo aspectu non discrepant, quæ dispensationis ejus mysterium concorditer narrant. Requiritur Mariam Angeli, dicentes: *[Mulier, quid ploras? Et dicit eis: Quia tulerunt Dominum meum, & nescio ubi posuerunt eum.]* Ipsa namque sacra eloquia, quæ in nobis lacrymas amoris excitant, easdem lacrymas consolantur, dum nobis Redemptoris nostri speciem promittunt. Sed notandum juxta historiam est, quoddam mulier non ait: *Tulerunt corpus Domini mei: sed, [Tulerunt Dominum meum.]* Usus namque sacri eloquij est, ut aliquando ex parte totum, aliquando verò ex toto partem significet. Ex parte etenim totum signat, sicut de Jacob filiis scriptum est: *Quia descendit Jacob in Aegyptum in animabus septuaginta.* Neque enim in Aegyptum animæ sine corporibus descenderunt; sed per solam animam totus homo significatur, quia ex parte totum exprimitur. Et solum Dominicum corpus in monumento jacuerat, & Maria non corpus Domini, sed sublatum Dominum quærebat, videlicet ex toto designans partem. *[Hæc cum dixisset, conversa retrorsum, vidit Jesum stantem, & nesciebat quia Jesus esset.]* Notandum, quoddam Maria quæ adhuc de Domini resurrectione dubitabat, retrorsum conversa est ut videret Jesum: quia videlicet per eandem dubitationem suam quasi tergum in Domini faciem miserat, quem resurrexisse minime credebat. Sed quia amabat & dubitabat, videbat & non agnoscebat; eumque illi & amor ostendebat, & dubietas abscondebatur. Cujus adhuc

XXXX iij

XXXX iij

XXXX iij

XXXX iij

XXXX iij

XXXX iij

XXXX iij

XXXX iij

XXXX iij

XXXX iij

XXXX iij

XXXX iij

XXXX iij

XXXX iij

XXXX iij

XXXX iij

XXXX iij

XXXX iij

XXXX iij

XXXX iij

ignorantia exprimitur, cum subinfertur: [*Et nesciebat quia Iesus esset. Qui dixit ei: Mulier quid ploras? Quem quæris?*] Interrogatur doloris causa, ut augetur desiderium, quatenus cum nominaret quem quæreret, in amore ejus ardentius astuaret. [*Ille existimans quia hortulanus esset, dicit ei: Domine, si tu sustulisti eum, dicitio mihi ubi posuisti eum, & ego eum tollam.*] Forsitan necerrando hæc mulier erravit, quæ Iesum hortulanum credidit. An non ei spiritaliter hortulanus erat, qui in ejus pectore per amoris sui semina, virtutum virentia plantabat? Sed quid est quoddam viso eo quem hortulanum credidit, cui necdum dixerat quem quærebat, ait: [*Domine, si tu sustulisti eum?*] Quasi enim jam dixisset ex cujus desiderio plangeret, cum dicit quem non dixerat. Sed vis amoris hoc agere solet in animo, ut quem ipse semper cogitat, nullum alium ignorare credat. Rectè & hæc mulier quem quærit non dicit, & tamen dicit: [*Si tu sustulisti eum:*] quia alteri non putat incognitum, quem sic ipsa continuo plangit desiderio. [*Dicit ei Iesus: Maria.*] Postquam eam communi vocabulo appellavit ex textu, & agnitus non est, vocat ex nomine. Ac si ei apertè dicat: *Recognosce eum, à quo recognosceris.* Perfecto quoque viro dicitur: *Novi te*

Exod. 33. c

ex nomine: quia homo commune omnium nostrum vocabulum est, Moyses verò proprium, cui rectè dicitur, quia ex nomine scitur: ac si ei apertè Dominus dicat: *Non te generaliter ut ceteros, sed specialiter scio.* Maria ergo quia vocatur ex nomine, recognosceit auctorem: atque eum protinus rabboni, id est, magistrum vocat: quia & ipse erat qui quærebatur exterius, & ipse qui eam interius ut quæreret, docebat. Jam verò ab Evangelista non subditur quid mulier fecit, sed ex eo innuitur quod audivit. Cui dicitur: [*Noli me tangere: nondum enim ascendi ad Patrem meum.*] In his namque verbis ostenditur quod Maria amplecti voluit ejus vestigia, quem recognovit. Sed ei magister dicit: [*Noli me tangere.*] Non quia post resurrectionem Dominus tactum renuit feminarum, cum de duabus ad sepulcrum ejus venientibus scriptum sit: *Accesserunt, & tenuerunt pedes ejus.* Sed cur tangi non debeat, ratio quoque additur, cum subinfertur: [*Nondum enim ascendi ad Patrem meum.*] In corde etenim nostro tunc Iesus ad Patrem ascendit, cum equalis creditur Patri. Nam quisquis eum æqualem Patri non credit, adhuc in ejus pectore ad Patrem Dominus non ascendit. Ille ergo Iesum veraciter tangit, qui Patri Filium coæternum credit. In corde etenim Pauli jam ad Patrem Iesus ascenderat, cum idem

Mat. 28. b

Paulus dicebat: *Qui cum in forma Dei esset, non rapinam arbitratus est esse se æqualem Deo.* Unde Joannes quoque Redemptorem nostrum manu fidei tetigit, qui ait: *In principio erat Verbum, & Verbum erat apud Deum, & Deus erat Verbum. Hoc erat in principio apud Deum. Omnia per ipsum facta sunt.* Tangit ergo Dominum, qui cum Patri æternitate substantiæ æqualem credit. Sed fortasse aliquis tacita quæstione pullatur, quomodo Filius Patri esse æqualis possit. Quia in re humana natura quod admirando comprehendere non valet, restat ut hoc sibi esse credibile ex admiratione alia sciat. Habet namque quod ad hæc sibi sub brevitate respondeat. Constat enim quia ipse creavit matrem, in cujus virgineo utero ex humanitate crearetur. Quid ergo mirum si æqualis est Patri, qui prior est matre? Paulo quoque attestante didicimus, *Christum Dei virtutem, & sapientiam.* Qui ergo Filium minorem putat, Patri specialiter derogat, cujus sapientiam ei esse inæqualem fatetur. Quis etenim homo potens æquanimiter ferret, si quis ei diceret: *Magnus quidem es, sed tamen sapientia tua te minor est?* Ipse quoque Dominus dicit: *Ego & Pater unum sumus.* Et rursus ait: *Pater major me est.* De quo etiam scri-

Phil. 2. a

ptum est, quia *subditus erat parentibus suis.* Quid ergo mirum si ex humanitate sua minorem se Patre asserit in celo, ex qua subiectus erat etiam parentibus in terra? Ex qua humanitate nunc Mariæ dicitur: [*Vade ad fratres meos, & dic eis: Ascendo ad Patrem meum, & Patrem vestrum; Deum meum, & Deum vestrum.*] Cum *meum* dicat & *vestrum*, cur non communiter dicit nostrum? Sed distinctè loquens, indicat quia eundem Patrem & Deum dissimiliter habeat ipse quàm nos. *Ascendo ad Patrem meum*, videlicet per naturam: *& Patrem vestrum*, per gratiam. *Ad Deum meum*, quia descendit; *ad Deum vestrum*, quia ascendit. Quia enim & ego homo, Deus mihi est: quia vos ab errore liberati, Deus est vobis. Distinctè ergo mihi Pater & Deus est: quia quem antesæcula Deum genuit, hominem in fine sæculorum mecum creavit. [*Veniit Maria Magdalene annuncians discipulis, quia vidi Dominum, & hæc dixit mihi.*] Ecce humani generis culpa ibi absconditur, unde processit. Quia enim in paradiso mulier viro propinavit mortem, à sepulcro mulier viris annunciat vitam: & dicta sui vivificatoris narrat, quæ mortiferi serpentis verba narraverat. Ac si humano generi non verbis Dominus, sed rebus dicat: *De qua manu vobis illatus est potus mortis, de ipsa suscipite poculum vitæ.*

1 Cor. 2. c

Hæc de expositione lectionis Evangelicæ succintè transcurramus: nunc opitulante eodem, de quo loquimur, Domino, & resurrectionis ejus gloriam, & pietatis ejus viscera consideremus. Citius enim à morte voluit resurgere, ne nostra diu anima in infidelitatis morte remaneret. Unde bene quoque per Psalmistam dicitur: *De torrente in via bibit, præterea exaltabit caput.* In humano quippe genere ab ipso mundi initio torrens mortis effluerat: sed de hoc torrente Dominus in via bibit, quia mortem in transitu gustavit. Atque ideo exaltavit caput; quia hoc quod moriendo in sepulcro posuit, resurgendo super Angelos elevavit: & inde antiquum hostem in æternum perculit, unde ferrere contra fe manus persequentium temporaliter permisit. Quod apertè Dominus beato Job indicat, dicens: *Numquid capies Leviathan hamo?* Per Leviathan quippe, quod additamentum eorum dicitur, cetus ille devorator humani generis designatur. Qui dum se divinitatem homini addere spondit, immortalitatem sustulit. Qui pravariationis quoque culpam, quam primo homini propinavit, dum se sequentibus pessima persuasione multiplicat, pœnas eis sine cessatione coarctat. In hamo autem cæca ostenditur, aculeus occultatur. Hunc ergo Pater omnipotens hamo cepit, quia ad mortem illius unigenitum Filium incarnatum misit, in quo & caro passibilis videri posset, & divinitas impassibilis videri non posset. Cumque in eo serpens iste per manus persequentium cæcam corporis momordit, divinitatis illum aculeus perforavit. Prius verò eum in miraculis Deum cognoverat, sed de cognitione sua ad dubitationem cecidit, quando hunc passibilem vidit. Quasi hamus ergo fauces glutientes tenuit, dum in illo cæca carnis patuit, quam devorator appeteret; & divinitas passionis tempore latuit, quæ necaret. In hamo ejus incarnationis captus est; quia dum in illo appetit cæcam corporis, transfixus est aculeo divinitatis. Ibi quippe inerat humanitas, quæ ad se devorantem duceret; ibi divinitas, quæ perforaret: ibi aperta infirmitas, quæ provocaret; ibi occulta virtus, quæ raptoris faucem transfigeret. In hamo igitur captus est; quia inde interiit, unde momordit. Et quos jure tenebat mortales perdidit: quia cum in quo jus non habuit, morte appetere immortalem præsumpsit. Hinc est etiam quoddam hæc ipsa de qua loquimur Maria vivit; quia ille pro humano genere qui morti nihil debebat, occubuit. Hinc est quoddam nos quotidie ad vitam post culpas revertimur; quia

1 Joan. 10. d

1 Joan. 14. d

ad pœnam nostram conditor sine culpa descendit. A
Ecce jam antiquus hostis ea quæ de humano genere
ceperat spolia amisit, supplantationis suæ victor am
perdidit. Quotidie peccatores ad vitam redeunt :
quotidie de ejus faucibus Redemptoris manu rapiuntur. Unde bene quoque ad beatum Job voce
Dominica iterum dicitur : *Aut armilla perforabis
maxillam ejus ?* Armilla ubi ponitur, ambiendo con-
stringit. Quid ergo per armillam, nisi circumple-
ctens nos divina misericordia designatur ? Quæ Le-
viathan istius maxillam perforat, dum nobis post
perpetrata mala quæ prohibuit, adhuc pœnitentiæ
remedium ostendit. Armillâ Dominus maxillam
Leviathan perforat ; quia ipse ineffabili misericor-
diæ suæ potentia, sic malitiæ antiqui hostis obviat,
ut aliquando eos etiam quos jam cepit, amittat. Et
quasi ab ore illius cadunt, qui post perpetratas cul-
pas ad innocentiam redeunt. Quis enim ore illius
semel raptus, maxillam ejus evaderet, si perforata
non esset ? An non in ore Petrum tenuit, cum ne-
gavit ? An non in ore David tenuit, cum in tantam
se luxuriæ voragine mersit ? Sed dum ad vitam
uterque per pœnitentiam rediit, Leviathan iste eos
aliquo modo quasi per maxillæ suæ foramen amisit.
Per foramen ergo maxillæ ab ejus ore subtrahit sunt,
qui post perpetrationem tantæ nequitie, pœniten-
do redierunt. Quis autem hominum Leviathan istius
eos evadat, ut illicita nulla committat ? Sed hinc
cognoscimus, quantum Redemptori humani generis
debitores sumus, qui non solum nos in ore Leviathan
ire prohibuit, sed ab ore ejus redire concessit.

Mar. 26.
2. Reg. 12.

Qui spem peccatori non abstulit ; quia maxillam
ejus, ut evadendi viam tribueret, perforavit, ut
saltem post morsum fugiat, qui incautus prius ca-
vere noluit ne morderetur. Ubique ergo nobis oc-
currit superna medicina : quia & dedit homini præ-
cepta, ne peccet ; & tamen peccanti dedit remedia,
ne desperet. Unde cavendum summopere est, ne
quis delectatione peccati Leviathan istius ore rapiatur,
& tamen si raptus fuerit, non desperet : quia si
peccatum perfecte lugeat, adhuc foramen in maxilla
ejus invenit, per quod evadat. Adest testis divine
misericordiæ, hæc ipsa de qua loquimur Maria, de
qua Pharisæus dum pietatis fontem velle obstruere,
dicebat : *Hic si esset propheta, sciret utique qua &
qualis est mulier que tangit eum, quia peccatrix
est.* Sed lavit lacrymis maculas cordis & corporis,
& Redemptoris sui vestigia tetigit, quæ sua itinera
prava dereliquit. Sedebat ad pedes Jesu, verbum-
que de ore illius audiebat. Viventem adhæserat ; mor-
tuum quarebat. Viventem reperit, quem mortuum
quæsit. Tantumque apud eum locum gratiæ invenit,
ut hunc ipsis quoque Apostolis, ejus videlicet
nunciis, ipsa nunciaret. Quid itaque, fratres, quid
in hac re debemus aspicere, nisi immensam miseri-
cordiam conditoris nostri ? qui nobis velut in signo
ad exemplum pœnitentiæ posuit eos, quos per pœ-
nitentiam vivere post lapsum fecit. Perpendo enim
Petrum, considero latronem, aspicio Zacchæum,
intueor Mariam, & nihil in his aliud video, nisi
ante oculos nostros posita spei & pœnitentiæ exem-
pla. Fortasse enim in fide lapsus est aliquis ; aspiciat
Petrum, qui amare flevit, quod timidè negaverat.

Luc. 7.

Mar. 25.

Luc. 23.

Luc. 19.

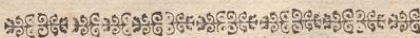
Alius contra proximum suum in malitia crudelitatis
exarsit ; aspiciat latronem, qui & in ipso mortis ar-
ticulo ad vitæ præmia pœnitendo pervenit. Alius
avaritiæ æstibus anhelans aliena diripuit ; aspiciat
Zacchæum, qui si quid alicui abstulit, quadruplum
reddidit. Alius libidinis igne succensus, carnis mun-
ditiam perdidit ; aspiciat Mariam, quæ in se amo-
rem carnis, igne divini amoris excoxit. Ecce omni-
potens Deus ubique oculis nostris quos imitari de-
beamus objicit, ubique exempla suæ misericordiæ
opponit. Mala ergo jam displiceant, vel experta.
Libenter obliviscitur omnipotens Deus quod no-

centes fuimus, paratus est pœnitentiam nostram
nobis ad innocentiam deputare. Inquinati post
aquas salutis, renascamur ex lacrymis. Itaque juxta
primi pastoris vocem, sicut modò geniti infantes
lac concupiscite. Redite parvuli filij ad sinum ma-
tris vestræ æternæ sapientiæ ; fugite larga ubera pie-
tatis Dei ; transacta plangite, imminet vitate.
Redemptor noster momentaneos fletus nostros æ-
terno consolabitur gaudio : qui vivit & regnat cum
Deo Patre in unitate Spiritus sancti Deus per omnia
sæcula sæculorum. Amen.

1. Petr. 2.

Lectio sancti Evangelii secundum Ioannem.

In illo tempore : Cum esset sero die illa una
sabbatorum, & fores essent clausæ, ubi
erant discipuli congregati propter metum Iu-
deorum : venit Iesus, & stetit in medio, &
dixit eis : Pax vobis. Et cum hoc dixisset,
ostendit eis manus & latus. Gavisi sunt er-
go discipuli viso Domino. Dixit ergo eis ite-
rum : Pax vobis. Sicut misit me Pater, &
ego mitto vos. Hæc cum dixisset, insuffla-
vit, & dixit eis : Accipite Spiritum san-
ctum : quorum remisistis peccata, remit-
tuntur eis : & quorum retinueritis, reten-
ta sunt. Thomas autem unus de duodecim,
qui dicitur Didymus, non erat cum eis
quando venit Iesus. Dixerunt ergo ei alij
discipuli : Vidimus Dominum. Ille autem
dixit eis : Nisi videro in manibus ejus fi-
xuram clavorum, & mittam digitum meum
in locum clavorum, & mittam manum
meam in latus ejus, non credam. Et post
dies octo iterum erant discipuli ejus intus,
& Thomas cum eis. Venit Iesus januis clau-
sis, & stetit in medio, & dixit : Pax vo-
bis. Deinde dicit Thome : Infer digitum
tuum hæc, & vide manus meas : & asser
manum tuam, & mitte in latus meum :
& nobi esse incredulus, sed fidelis. Respon-
dit Thomas, & dixit ei : Dominus meus,
& Deus meus. Dicit ei Iesus : Quia vidi-
sti me, Thoma, credidisti : beati qui non
viderunt, & crediderunt. Multa quidem &
alia signa fecit Iesus in conspectu discipulo-
rum suorum, quæ non sunt scripta in libro
hoc. Hæc autem scripta sunt, ut credatis
quia Iesus est Christus filius Dei : & ut
credentes vitam habeatis in nomine ejus.

HOMILIA XXVI.

*Habita ad populum in basilica beati Ioan-
nis, quæ dicitur Constantiniana, in Octa-
vis Paschæ.*

Prima lectionis hujus Evangelicæ quæstio ani-
mum pulsat, quomodo post resurrectionem cor-
pus Dominicum verum fuit, quod clausis januis ad
discipulos ingredi potuit. Sed sciendum nobis est,
quòd divina operatio si ratione comprehenditur,
non est admirabilis : nec fides habet meritum, cui
humana ratio præbet experimentum. Sed hæc ipsa